

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Profesyonellikleri ile Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Düzeyleri: Bolu İli Örneği*

Muzaffer ABAY¹, Aylin ÇELEN^{2†}

¹15 Temmuz Şehitler İmam Hatip Ortaokulu, Bolu.

²Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bolu

Araştırma Makalesi

Gönderi Tarihi: 27/03/2023

Kabul Tarihi: 29/03/2024

Online Yayın Tarihi: 31/07/2024

Öz

Bu araştırmanın amacı, beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki adanmışlık ve mesleki profesyonellik düzeylerini belirleyerek, aralarındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın örneklemini Bolu ili ve ilçelerinde görev yapan 142 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında kişisel bilgi formu, Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Ölçeği ve Öğretmenlerin Mesleki Profesyonellik Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde, çarpıklık ve basıklık testleri, Levene testi, bağımsız gruplar t testi, tek yönlü varyans analizi ve Pearson korelasyon testinden yararlanılmıştır. Araştırma bulguları incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ve mesleki profesyonellik düzeylerinin yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir. Mesleğe adanmışlık ve mesleki profesyonellik ölçeklerinden elde edilen puanlar cinsiyet, eğitim seviyesi ve mesleki kıdeme göre karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Ayrıca, beden eğitimi öğretmenlerinin, mesleğe adanmışlık düzeyleri görev yapılan okul türüne göre anlamlı olarak farklılaşmazken, mesleki profesyonellik ölçeğinin sadece kişisel gelişim alt boyutunda ortaokulda görev yapan beden eğitimi öğretmenleri lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark elde edilmiştir. Ayrıca, beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlıkları ile mesleki profesyonellikleri arasında pozitif yönde yüksek seviyede anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi öğretmeni, Mesleki adanmışlık, Mesleki profesyonellik

Occupational Professionalism and Commitment to the Teaching Profession Levels of Physical Education Teachers (Sample of Bolu Province)

Abstract

The purpose of the study is to determine the professional commitment and occupational professionalism levels of physical education teachers and examine the relationship between them. The study group of the research consists of 142 physical education teachers working in Bolu province. Correlational survey design was used in the research. The personal information form, the Commitment to the Teaching Profession Scale, and the Occupational Professionalism of Teachers Scale were used in data collection. Frequency, percentage, skewness and kurtosis tests, levene test, independent groups t test, one-way Anova and pearson correlation test were used to analyze the data. When the research findings were examined, it was determined that the physical education teachers had a high level of commitment to the profession and occupational professionalism. When the scores obtained from commitment to the profession and professionalism scales were compared according to the gender, educational level and professional seniority, no statistically difference were found. In addition, while physical education teachers' level of commitment to the profession did not differ significantly according to the school type, a statistically significant difference was obtained only in the personal development sub-dimension of the professionalism scale in favor of physical education teachers working in secondary school. Additionally, a highly significant relationship was found between physical education teachers' commitment to the profession and occupational professionalism.

Keywords: Physical education teacher, Occupational commitment, Occupational professionalism

* Bu çalışma 2. Yazar danışmanlığında, 1. Yazarın 2021 yılında hazırlanan yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

† Sorumlu Yazar: Aylin Çelen, E-Mail: aylin_celen@hotmail.com

GİRİŞ

Kültürel mirasın iletilmesinde önemli bir görevi olması ve bireylerin isteklerini gerçekleştirebilmelerini sağlamaya yönelik gayreti nedeniyle öğretmenlik, bütün toplumlarda diğer mesleklerden farklı bir yere sahiptir (Akyüz, 2008). Öğretmenin günümüz toplumunda çok saygın bir konumu vardır. Öğretmen, ahlak ve ideallerin kaynağı ve tüm milletin önünde rol model olan kişidir. Öğretmen olmak, fikirleri ideallere, idealleri de ilim ve irfan ışığı altında ebediyete yayacak kurumlara dönüştüren bir değişim ajanı olmaktır (Shukla, 2014). Öğretmenler doğrudan sınıf ortamlarında öğrencilerin sınırlı bir zaman dilimi içerisinde öğrenmelerine rehberlik etse de, yaygın etki bakımından çağlara hitap etmekte ve bir nesle yön vermektedir (Karataş, 2020). Bir ülkenin ileri gitmesinde, donanımlı insan gücünün yetiştirilmesinde, toplumdaki mutluluk ve refahın sağlanmasında, bireylerin sosyalleşmesi ve toplumsal yaşama hazırlanmasında, toplumun kültürel değerlerinin gelecek kuşaklara aktarılmasında öğretmenler başrolü oynamaktadır (Özden, 1999). Bu nedenle, öğretmenin kalitesi öğrenci başarısının artmasını sağlayacak önemli etmenlerden biridir (Blömeke ve ark., 2016; Gershenson, 2016; Shukla, 2014). Öğretmenlerin mesleklerine adanmış olmaları ve mesleklerini profesyonelleşmeyle sürdürmeleri nitelikli öğrencilerin yetişmesine ve dolayısıyla da toplumların ilerlemesi ve gelişmesine olanak sağlayacaktır.

Profesyonellik genellikle inanılan fakat ne olduğu net bir şekilde bilinmeyen bir kavramdır (Evans, 2008). Çoğunlukla başarı ile eş anlamlıdır ve meslekteki bireylerden beklenen davranışları açıklar (Tichenor ve Tichenor, 2005). Boyt ve arkadaşları (2001) profesyonellik kavramını, kişinin işine karşı tutum ve davranışlarından oluşan çok boyutlu bir yapı olarak açıklar ve yüksek düzeydeki standartlara ulaşılmasını ifade eder. Bir işi en düzgün ve özenli, bununla beraber en az hata ile yerine getirmek profesyonelliğin göstergesidir. Profesyonelliğin göstergelerinden bir diğeri de işi en küçük detaylarına kadar anlama, uygulama ve bütün püf noktalarını bilerek beklentilerin üzerinde bir iş ortaya koymaktır. Mesleki profesyonellik ise; bireysel profesyonelliğin örgütsel profesyonelliğe yerini bırakmasıdır. Günümüzde yaşanan hızlı toplumsal değişim ve teknolojik gelişmeler, mesleki profesyonelliği zorunlu kılmaktadır (Adıgüzel ve ark., 2011). Öğretmen niteliğinin geliştirilmesi genellikle profesyonelleşme bağlamında ele alınır ve öğretmenin profesyonel gelişimi eğitimin niteliğini artıran önemli bir etken olarak değerlendirilir (Villegas-Reimers, 2003). Evans (2011) öğretmen profesyonelliğinin davranış, tutum ve entelektüellik olmak üzere üç boyuttan oluştuğunu vurgular. Davranış boyutu öğretmenlerin mesleğin gerekliliklerini yerine getirebilme derecesi ile ilgilidir. Başka bir deyişle, öğrenci öğrenmelerini sağlamak için öğretmen tarafından planlanan, uygulanan, değerlendirilen ve geliştirilen eylemler bu boyut altında incelenebilir. Tutum boyutu, öğretmenin meslekle alakalı bakış açısı ve algısını ifade eder. Entelektüellik boyutu, mesleğin gerektirdiği bilgi ve becerilere sahip olmayı, sürekli olarak kendini geliştirmeyi, alanına hâkim olmayı ve alandaki gelişmeleri yakından takip etmeyi içerir (Akt: Yılmaz ve Altınkurt, 2014). Day (1999), öğretmen profesyonelliğini; öğretmenin etkili öğretim uygulamaları yaratması, öğrenme için uygun bir çevre oluşturması ve öğrencilere zengin öğrenme deneyimleri sağlamak için profesyonel bilgi ve beceri gelişimi kapsamında inceler. Yılmaz ve Altınkurt (2014) ise, öğretmenlerin mesleki profesyonelliğini; kişisel gelişim, kuruma katkı, mesleki duyarlılık ve

duygusal emek şeklinde incelemiştir. Kişisel gelişim, mesleği daha iyi bir seviye ulaştırmak için gönüllü olarak bulunulan eğitim sürecini ifade eder. Kuruma katkı, öğretmenlerin bu zamana kadar elde ettiği tecrübeleri çalıştığı kurum için kullanmasıdır. Bu bağlamda mesleğini profesyonel yapan öğretmenler; okuldaki tüm faaliyetlere gönüllü ve faal bir biçimde katılma, sahip olduğu tüm imkanları okul yararına kullanma davranışlarında bulunurlar. Mesleki duyarlılık açısından incelendiğinde, mesleki hassasiyeti belli bir düzeyde olan öğretmenler, ihtiyaçlarının farkındadır ve yeni düşünce ve akımlara açıktır. Zümreleriyle birliktelik içinde, mesleki ahlak ilkelerine duyarlılık gösteren, mesleğini güzel bir şekilde gerçekleştirme azminde ve tutumlarıyla öğrencilere örnek olan kişilerdir. Duygusal emek, öğretmenlerin örgütsel amaç ve iş ortamına uygun davranışlar sergileyebilmek amacıyla duygularını düzenleyip yönetmesidir.

Schein (1972), profesyonellerin güçlü bir motivasyona sahip olduklarını ve mesleklerine hayat boyu adanmışlık gösterdiklerini ifade etmektedir. Etkili bir öğretim için mesleğe adanmış öğretmenlere ihtiyaç duyulmaktadır (Hoy ve Miskel, 2010). Mesleki adanmışlık; bir meslek grubundaki kişilerin mesleklerine bağlanma hissidir. Bu bağlılık alanı kişinin öğretmen olmaktan gurur duyması ve mesleki gelişim için güçlü bir isteğe sahip olması gibi önemli bileşenleri içerir. Adanmış öğretmenler yalnızca öğrencilerin çok yönlü gelişimini sağlamakla kalmaz, aynı zamanda meslekte ellerinden gelenin en iyisini yapmak adına, kendi mesleki gelişimleri için de çok çalışırlar. Adanmış profesyoneller öğrenmenin en iyi nasıl olacağını göz önünde bulundurarak, yenilikçi öğretim metotlarını ve etkili öğrenmeyi getirecek yöntemleri benimser (Shukla, 2014). Öğretmenlikte mesleki adanmışlık, öğrencilerin başarılarını geliştirmek amacıyla sahip olduğu mesleğe önem gösterme ve meslekte kendini geliştirme arzusudur. Öğretmenlerin mesleklerine adanmışlığı, öğrencilerin başarıları için fazladan yol kat etmeye gönüllü olmalarını ifade eder. Mesleğe adanmış öğretmenler, okul dışı zamanlarında öğrencilerine yardımcı olur ve ailelerle işbirliği yapmaya ve çalışmaya isteklidirler, ders zamanlarını yararlı bir şekilde kullanırlar (Butucha, 2013). Eğer öğretmenler mesleki yeterlilik ve adanmışlık elde ederlerse, daha fazla öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel gelişim alanlarında yüksek kaliteli eğitim alması sağlanabilir. Bundan dolayı öğretmen performansı birçok eğitimsel sorunun çözümünde önemli bir bileşendir (Shukla, 2014).

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de öğretmenlerin sahip olması gereken nitelikler ve özellikler tartışılmaktadır. Öğretmenlerin sahip olması gereken donanım ve yeterliliklere göre de öğretmen eğitimleri güncellenmektedir (Şişman, 2011). Kaliteli bir eğitim-öğretim için bir öğretmenin sadece mesleğinde profesyonelleşmesi ya da sadece mesleğine adanmış olması yeterli olmamakta, mesleki profesyonellik ve mesleğe adanmışlığın bir arada olması gerekmektedir. Alanyazın incelendiğinde; öğretmenlerin mesleki profesyonelliği (Aksoy-Zor ve Birol, 2021; Altınkurt ve Yılmaz, 2014; Bayhan, 2011; Cansoy ve Parlar, 2016; Çekin, 2015; Çelik ve Yılmaz, 2015; Çelik Yılmaz, 2017; Ekinci ve Ekinci, 2017; Karnak, 2020; Yazıcı, 2021) ve öğretmenlik mesleğine adanmışlık (Alper Apak, 2009; Bozdaş, 2013; Butucha, 2013; Ekinci ve Yıldırım, 2015; Gül ve Gül, 2022; Kozikoğlu ve Özcanlı, 2020; Meriç ve Erdem, 2020; Özdemir ve Orhan, 2020; Shukla, 2014; Sarıbaş ve ark., 2020) ile ilgili konuların ayrı ayrı incelendiği belirlenmiş, bunlar arasındaki ilişkiyi ortaya koyan araştırmalara rastlanmamıştır. Özellikle beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki profesyonellik ve mesleğe

adanmışlıklarının birlikte incelendiği araştırmalara literatürde yer verilmemiştir. Beden eğitimi öğretmenliği diğer öğretmenlik alanlarına göre öğrencilerle daha fazla yakın ilişki kurulan ve öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alan gelişimlerini aynı anda sağlayabilen bir alandır. Bu bağlamda beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki profesyonellikleri ve mesleğe adanmışlık düzeylerinin belirlenmesi öğrencilerin gelişimi açısından önemli görülmektedir. Bu araştırma, Bolu ili merkez ve ilçelerinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki adanmışlık ve mesleki profesyonellik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi ve mesleğe adanmışlık ile mesleki profesyonellik düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Belirlenen amaç doğrultusunda aşağıda sunulan alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ve mesleki profesyonellik düzeyleri nedir?
2. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ve mesleki profesyonellik düzeyleri cinsiyet, görev yapılan okul türü, eğitim seviyesi ve mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki adanmışlık ve mesleki profesyonellikleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel araştırmalarda, istatistikî testler yapılarak, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişki düzeyi belirlenir, her bir örneklemin puanları için karşılaştırmalarda bulunulur (Tekbıyık, 2014).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Bolu ili merkez ve ilçelerinde görev yapan beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise bu evrenden seçilen 142 beden eğitimi öğretmeni oluşturmuştur. Örneklem grubu zaman, maliyet ve ulaşım kısıtları nedeni ile tesadüfî olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örneklem belirleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Kolayda örnekleme, en yaygın kullanılan örnekleme stratejisi olup, nitel ve nicel çalışmalarda kullanılabilir (Suri, 2011). Araştırma kapsamında yer alan beden eğitimi öğretmenlerinin demografik özellikleri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin demografik özellikleri

Değişkenler		N	%
Cinsiyet	Kadın	55	38,7
	Erkek	87	61,3
Görev Yapılan Okul Türü	Ortaokul	116	81,7
	Lise	26	18,3
Eğitim Düzeyi	Lisans	120	84,5
	Yüksek Lisans	22	15,5
Mesleki Kıdem	1-8 yıl	39	27,5
	9-16 yıl	75	52,8
	17-24 yıl	21	14,8
	25 yıl ve üstü	7	4,9

Tablo 1 incelendiğinde çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %38,7'sinin kadın (n=55) %61,3'ünün (n=87) erkek olduğu ve %81,7'sinin (n=116) ortaokul, %18,3'ünün (n=26) ise lise de görev yaptığı belirlenmiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin %84,5'i (n=120) lisans ve %15,5'i (n=22) yüksek lisans mezunudur. Ayrıca beden eğitimi öğretmenlerinin %27,5'inin (n=39) 1-8 yıl, %52,8'inin (n=75) 9-16 yıl, %14,8'inin (n=21) 17-24 yıl ve %4,9'unun (n=7) ise 25 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip olduğu belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu, Kozikoğlu ve Senemoğlu (2018) tarafından geliştirilen “Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Ölçeği” ve Yılmaz ve Altinyurt (2014) tarafından geliştirilen “Öğretmenlerin Mesleki Profesyonelliği Ölçeği” kullanılmıştır. Aşağıda çalışmada kullanılan veri toplama araçları hakkında bilgiler sunulmuştur.

Kişisel Bilgi Formu: Beden eğitimi öğretmenleri hakkında bilgi toplamak amacı ile araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu; cinsiyet, görev yapılan okul türü, eğitim seviyesi ve mesleki kıdem gibi bilgileri belirlemeye yönelik olarak kullanılmıştır.

Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Ölçeği (ÖMAÖ): Kozikoğlu ve Senemoğlu (2018) tarafından geliştirilen ölçek, 20 madde ve üç faktörlü bir yapıdan oluşmaktadır. Birinci faktör “mesleğe bağlılık” (8 madde), ikinci faktör “öğrencilere adanma” (8 madde) ve üçüncü faktör ise “özverili çalışma” (4 madde) olarak adlandırılmıştır. Ölçek 5’li likert tipinde geliştirilmiştir. Cevaplayıcılar her bir madde için; ‘Kesinlikle Katılmıyorum’ (1), ‘Katılmıyorum’ (2), ‘Kararsızım’ (3), ‘Katılıyorum’ (4), ‘Kesinlikle Katılıyorum’ (5) seçeneklerinden kendilerine en uygun olanı işaretlemektedir. Ölçekten 100 toplam puan elde edilebilmektedir. Bir faktörden ya da ölçeğin tümünden alınan puanların artması, öğretmenlerin mesleki adanmışlık düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin tamamına ilişkin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.90 olarak belirlenmiştir. Alt boyutlarına ilişkin güvenirlik katsayıları ise; mesleğe bağlılık 0.92, öğrencilere adanma 0.86 ve özverili çalışma 0.70 olarak hesaplanmıştır.

Öğretmenlerin Mesleki Profesyonelliği Ölçeği (ÖMPÖ): Yılmaz ve Altinyurt (2014) tarafından geliştirilen ölçek, 24 madde ve dört faktörlü bir yapıdan oluşmaktadır. Ölçek; “kuruma katkı” (8 madde), “duygusal emek” (6 madde), “kişisel gelişim” (5 madde) ve “mesleki duyarlılık” (5 madde) olmak üzere dört faktörden oluşmaktadır. Tüm maddeler; “Kesinlikle Katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Orta Derecede Katılıyorum (3), Katılıyorum (4) ve Kesinlikle Katılıyorum (5)” şeklinde puanlanmaktadır. Ölçekte ters puanlanan madde

bulunmamaktadır. Ölçeğin tümünden toplam 120 puan elde edilebilmektedir. Bir faktörden ya da ölçeğin tümünden alınan puanların artması, öğretmenlerin mesleki profesyonellik düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin kamu okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise öğretmenlerinin mesleki profesyonellik düzeylerini belirlemede kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir araç olduğu belirlenmiştir. Faktörlerin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayıları; “Kişisel Gelişim” 0.79, “Mesleki Duyarlılık” 0.74, “Kuruma Katkı” 0.86 ve “Duygusal Emek” 0.80 ve ölçeğin tümünde 0.90 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğunu ortaya koymaktadır.

Araştırma Yayın Etiği

Bu çalışmanın uygunluğu Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır (Tarih: 03.05.2019, Sayı: 2019/168).

Verilerin Toplanması

Araştırma için, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulu’ndan etik kurul uygunluk raporu ve T.C. Bolu Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden araştırma yapılacak okullara dair araştırma olur izni yazısı alınmıştır. Belirlenen ortaokul ve lise kademelerinde devlet okullarında çalışan beden eğitimi öğretmenlerine araştırmacılar tarafından; “ÖMAÖ ve ÖMPÖ” uygulanmıştır. ÖMAÖ uygulama süresi yaklaşık olarak 6 dakika, ÖMPÖ uygulama süresi ise 8 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde; varyansların homojenliğini test etmek için Levene Testi ve dağılım normalliğini belirlemek için de çarpıklık ve basıklık testleri uygulanmıştır. Çalışma grubunun verilerini analiz edebilmek için frekans, yüzde, bağımsız gruplar t testi, tek yönlü varyans analizi ve Pearson korelasyon testinden yararlanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. İstatistiksel işlemlerde anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki adanmışlık düzeyleri ile mesleki profesyonellik düzeylerinin belirlenebilmesi için elde edilen verilere ait bulgulara yer verilmiştir.

Normallik Testine Ait Bulgular

ÖMAÖ ve ÖMPÖ uygulanmasından sonra elde edilen veriler üzerinde normallik sınaması yapılmış ve çarpıklık ve basıklık değerleri test edilmiştir. Elde edilen veriler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretmenlik mesleğine adanmışlık ve öğretmenlerin mesleki profesyonelliği ölçeklerinin normallik testi

Ölçekler	n	En Düşük	En Yüksek	\bar{X}	S	Çarpıklık	Basıklık
		Değer	Değer				
ÖMAÖ	142	1,00	5,00	4,24	,52	-,450	-,306
ÖMPÖ	142	1,00	5,00	4,13	,46	,135	-,777

Tablo 2 incelendiğinde, ÖMAÖ'ye ait verilerin çarpıklık değeri -,450 ve basıklık değeri -,306 olarak; ÖMPÖ'ye ait verilerin çarpıklık değeri ,135, basıklık değeri -,777 olarak belirlenmiştir. Her iki ölçek için de çarpıklık ve basıklık değerinin +1.0 ile -1.0 arasında olduğu görülmektedir. Çarpıklık ve basıklık değeri +1.0 ile -1.0 arasında yer aldığı parametrik testlerin yapılabileceği ifade edilmektedir (Hair ve ark., 2013). Aynı şekilde Tabachnick ve Fidell (2013) da çarpıklık ve basıklık değeri +1.5 ile -1.5 arasında ise parametrik testlerin kullanılabileceğini belirtmiştir. Bu bilgilere dayanarak verilerde normal dağılım özelliği gözlenmiştir.

Varyansların Homojenliğine Ait Bulgular

ÖMAÖ ve ÖMPÖ uygulamasından sonra verilerin varyanslarının homojen olup olmadığının belirlenmesi amacıyla Levene Testi yapılmış ve bulgular Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Öğretmenlik mesleğine adanmışlık ve öğretmenlerin mesleki profesyonelliği ölçeklerinden elde edilen verilerin varyanslarının homojenliği testi

Ölçekler	Alt Boyutlar	Levene	
		İstatistik (F)	p
ÖMAÖ	Mesleki Bağlılık	1,758	,158
	Öğrencilere Adanma	1,722	,165
	Özverili Çalışma	,657	,580
	Toplam	1,422	,239
ÖMPÖ	Kişisel Gelişim	1,296	,278
	Mesleki Duyarlılık	,377	,770
	Kuruma Katkı	,245	,865
	Duygusal Emek	,268	,848
	Toplam	,070	,976

Tablo 3 incelendiğinde; ÖMAÖ mesleki bağlılık ($F=1,758$; $p>0,05$), öğrencilere adanma ($F=1,722$; $p>0,05$), özverili çalışma ($F=,657$; $p>0,05$) alt boyutlarına ve ölçeğin tamamına ($F=1,422$; $p>0,05$) ilişkin verilerin varyanslarının homojen olduğu belirlenmiştir. ÖMPÖ kişisel gelişim ($F=1,296$; $p>0,05$), mesleki duyarlılık ($F=,377$; $p>0,05$), kuruma katkı ($F=,245$; $p>0,05$) ve duygusal emek ($F=,268$; $p>0,05$) alt boyutlarına ve ölçeğin tamamına ($F=,070$; $p>0,05$) ilişkin verilerin varyanslarının homojen olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan normallik ve varyansların homojenliği testi sonuçlarına göre araştırmada parametrik testler kullanılmıştır.

Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

“Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ve mesleki profesyonellik düzeyleri nedir?” alt problemine yanıt aramak için beden eğitimi öğretmenlerinin ÖMAÖ ve ÖMPÖ’den aldıkları puanlar analiz edilmiştir. Her bir alt boyuttan alınan toplam puan, ilgili faktörün madde sayısına bölünmüş ve 1–5 arası bir ortalamaya dönüştürülerek birbiri ile karşılaştırılabilir hale getirilmiştir. Bu puanlara ait aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ve öğretmenlerin mesleki profesyonelliği ölçeklerinden aldıkları puanlara ait betimsel istatistikler

Ölçekler	Alt Boyutlar	n	En Düşük Değer	En Yüksek Değer	\bar{X}	S
ÖMAÖ	Mesleki Bağlılık	142	1,00	5,00	4,28	,69
	Öğrencilere Adanma	142	1,00	5,00	4,28	,52
	Özverili Çalışma	142	1,00	5,00	4,08	,63
	Toplam	142	1,00	5,00	4,24	,52
ÖMPÖ	Kişisel Gelişim	142	1,00	5,00	3,82	,64
	Mesleki Duyarlık	142	1,00	5,00	4,48	,44
	Kuruma Katkı	142	1,00	5,00	3,97	,59
	Duygusal Emek	142	1,00	5,00	4,32	,51
	Toplam	142	1,00	5,00	4,13	,46

Tablo 4 incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin ÖMAÖ’den elde ettikleri puanların aritmetik ortalaması, mesleki bağlılık alt boyutunda $4,28_{\pm,69}$; öğrencilere adanma alt boyutunda $4,28_{\pm,52}$; özverili çalışma alt boyutunda $4,08_{\pm,63}$ ve ölçeğin toplamında $4,24_{\pm,52}$ olarak bulunmuştur. Beden eğitimi öğretmenlerinin ÖMPÖ’den elde ettikleri puanların aritmetik ortalaması, kişisel gelişim alt boyutunda $3,82_{\pm,64}$; mesleki duyarlık alt boyutunda $4,48_{\pm,44}$; kuruma katkı alt boyutunda $3,97_{\pm,59}$; duygusal emek alt boyutunda $4,32_{\pm,51}$ ve ölçeğin toplamında $4,13_{\pm,46}$ olarak bulunmuştur. Ortalamalar incelendiğinde her iki ölçekten alınan puanların birbirine yakın ve yüksek olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ve mesleki profesyonellik düzeylerinin yüksek olduğu söylenebilir.

İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

“Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ve mesleki profesyonellik düzeyleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yanıt aramak için beden eğitimi öğretmenlerinin ölçeklerden aldıkları puanlar cinsiyete göre karşılaştırılmış ve bağımsız gruplar t testi sonuçları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ve mesleki profesyonellik ölçeklerinden aldıkları puanların cinsiyete göre karşılaştırılması

Ölçekler	Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	\bar{X}	S	t	p	
ÖMAÖ	Mesleki Bağlılık	Kadın	55	4,18	,70	-1,381	,170	
		Erkek	87	4,34	,68			
	Öğrencilere Adanma	Kadın	55	4,25	,55	-,600	,550	
		Erkek	87	4,30	,50			
	Özverili Çalışma	Kadın	55	4,08	,66	,039	,969	
		Erkek	87	4,08	,62			
	Toplam	Kadın	55	4,19	,55	-,954	,342	
		Erkek	87	4,27	,51			
	ÖMPÖ	Kişisel Gelişim	Kadın	55	3,81	,65	-,213	,832
			Erkek	87	3,83	,64		
Mesleki Duyarlık		Kadın	55	4,39	,44	-1,973	,051	
		Erkek	87	4,54	,44			
Kuruma Katkı		Kadın	55	4,04	,58	1,133	,259	
		Erkek	87	3,92	,60			
Duygusal Emek		Kadın	55	4,23	,57	-1,666	,099	
		Erkek	87	4,38	,46			
Toplam		Kadın	55	4,11	,50	-,446	,656	
		Erkek	87	4,15	,44			

Tablo 5 incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ve mesleki profesyonellik ölçeklerinin tüm alt boyutları ve ölçeklerin tamamından elde ettikleri puanlar, cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermemektedir ($p>0,05$). Bu bulguya dayanarak, kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ve mesleki profesyonellik düzeylerinin benzer olduğu söylenebilir.

“Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ve mesleki profesyonellik düzeyleri görev yaptığı okul türüne göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt probleminde yanıt aramak için beden eğitimi öğretmenlerinin ölçeklerden aldıkları puanlar öğretmenlerin görev yaptıkları okul türüne (ortaokul-lise) göre karşılaştırılmış ve bağımsız gruplar t testi sonuçları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ve mesleki profesyonellik ölçeklerinden aldıkları puanların görev yaptığı okul türüne göre karşılaştırılması

Ölçekler	Alt Boyutlar	Okul Türü	n	\bar{X}	S	t	p
ÖMAÖ	Mesleki Bağlılık	Ortaokul	116	4,27	,67	-,226	,822
		Lise	26	4,31	,78		
	Öğrencilere Adanma	Ortaokul	116	4,32	,49	1,805	,073
		Lise	26	4,11	,63		
	Özverili Çalışma	Ortaokul	116	4,09	,62	,617	,538
		Lise	26	4,01	,72		
Toplam	Ortaokul	116	4,26	,49	,740	,461	
	Lise	26	4,17	,66			
ÖMPÖ	Kişisel Gelişim	Ortaokul	116	3,88	,61	2,143	,034*
		Lise	26	3,58	,74		
	Mesleki Duyarlık	Ortaokul	116	4,50	,44	1,024	,308
		Lise	26	4,40	,47		
	Kuruma Katkı	Ortaokul	116	3,97	,56	,176	,860
		Lise	26	3,95	,72		
	Duygusal Emek	Ortaokul	116	4,35	,48	1,156	,257
		Lise	26	4,20	,64		
	Toplam	Ortaokul	116	4,16	,44	1,274	,205
		Lise	26	4,03	,55		

*p<0,05

Tablo 6 incelendiğinde çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin ÖMAÖ'nün tüm alt boyutları ve ölçeğin tümüne ait puanlarında görev yapılan okul türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlenmemiştir ($p>0,05$). Bir başka ifadeyle ortaokul ve lisede görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin benzer olduğu söylenebilir. Beden eğitimi öğretmenlerinin ÖMPÖ'nün mesleki duyarlık, kuruma katkı, duygusal emek alt boyutları ve ölçeğin tamamından elde ettikleri puanlarda, görev yapılan okul türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanmamıştır ($p>0,05$). Bu alt boyutlar ve ölçeğin toplamında beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki profesyonellik düzeylerinin görev yapılan okul türüne göre değişmediği söylenebilir. Ancak, ölçeğin kişisel gelişim alt boyutunda görev yapılan okul türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark elde edilmiştir ($t=2,143$; $p<0,05$). Kişisel gelişim alt boyutunda aritmetik ortalamalar karşılaştırıldığında ortaokulda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin ortalamasının ($Ort=3,88$; $S=,61$), lisede görev yapan öğretmenlere ($Ort=3,58$; $S=,74$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle, ölçeğin kişisel gelişim alt boyutunda ortaya çıkan bu farkın ortaokulda görev yapan öğretmenler lehine olduğu söylenebilir.

“Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ve mesleki profesyonellik düzeyleri eğitim seviyesine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yanıt aramak için beden eğitimi öğretmenlerinin ölçeklerden aldıkları puanlar öğretmenlerin eğitim seviyesine (lisans-yüksek lisans) göre karşılaştırılmış ve bağımsız gruplar t testi sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ve öğretmenlerin mesleki profesyonelliği ölçeklerinden aldıkları puanların eğitim seviyesine göre karşılaştırılması

Ölçekler	Alt Boyutlar	Eğitim Seviyesi	n	\bar{X}	S	t	p
ÖMAÖ	Mesleki Bağlılık	Lisans	120	4,26	,71	-,785	,434
		Yüksek Lisans	22	4,39	,61		
	Öğrencilere Adanma	Lisans	120	4,28	,53	-,143	,887
		Yüksek Lisans	22	4,29	,47		
	Özverili Çalışma	Lisans	120	4,07	,66	-,696	,491
		Yüksek Lisans	22	4,15	,47		
Toplam	Lisans	120	4,23	,54	-,602	,548	
	Yüksek Lisans	22	4,30	,45			
ÖMPÖ	Kişisel Gelişim	Lisans	120	3,83	,65	,129	,898
		Yüksek Lisans	22	3,81	,62		
	Mesleki Duyarlık	Lisans	120	4,48	,45	-,018	,986
		Yüksek Lisans	22	4,48	,41		
	Kuruma Katkı	Lisans	120	3,93	,59	-1,678	,096
		Yüksek Lisans	22	4,16	,55		
	Duygusal Emek	Lisans	120	4,33	,51	,360	,720
		Yüksek Lisans	22	4,29	,52		
	Toplam	Lisans	120	4,12	,47	-,576	,566
		Yüksek Lisans	22	4,19	,41		

Tablo 7 incelendiğinde çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin, ÖMAÖ ve ÖMPÖ tüm alt boyutları ve ölçeklerin tümüne ait elde ettikleri puanlarda, eğitim seviyesine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Eğitim seviyesi lisans ve yüksek lisans olan beden eğitimi öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleğine adanmışlık ve mesleki profesyonellik düzeylerinin benzer olduğu söylenebilir.

“Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ve mesleki profesyonellik düzeyleri mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” alt problemine yanıt aramak için beden eğitimi öğretmenlerinin ölçeklerden aldıkları puanlar öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre karşılaştırılmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdem yılları araştırmacılar tarafından 1-8 yıl, 9-16 yıl, 17-24 yıl ve 25 yıl ve üzeri olarak sınıflandırılmıştır. Kıdem yılına göre yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ve öğretmenlerin mesleki profesyonelliği ölçeklerinden aldıkları puanların mesleki kıdem yılına göre karşılaştırılması

Ölçekler	Alt Boyutlar		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
ÖMAÖ	Mesleki Bağlılık	G.A.	1,028	3	,343	,713	,546
		G.İ.	66,313	138	,481		
		Toplam	67,342	141			
	Öğrencilere Adanma	G.A.	1,729	3	,576	2,174	,094
		G.İ.	36,589	138	,265		
		Toplam	38,318	141			
	Özverili Çalışma	G.A.	1,409	3	,470	1,167	,325
		G.İ.	55,512	138	,402		
		Toplam	56,921	141			
	Toplam	G.A.	1,150	3	,383	1,402	,245
		G.İ.	37,736	138	,273		
		Toplam	38,886	141			
ÖMPÖ	Kişisel Gelişim	G.A.	1,079	3	,360	,871	,458
		G.İ.	56,989	138	,413		
		Toplam	58,069	141			
	Mesleki Duyarlık	G.A.	1,030	3	,343	1,784	,153
		G.İ.	26,574	138	,193		
		Toplam	27,605	141			
	Kuruma Katkı	G.A.	2,094	3	,698	2,037	,112
		G.İ.	47,285	138	,343		
		Toplam	49,380	141			
	Duygusal Emek	G.A.	1,806	3	,602	2,380	,072
		G.İ.	34,904	138	,253		
		Toplam	36,710	141			
Toplam	G.A.	1,343	3	,448	2,138	,098	
	G.İ.	28,887	138	,209			
	Toplam	30,230	141				

Tablo 8 incelendiğinde, çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin ÖMAÖ ve ÖMPÖ tüm alt boyutları ve ölçeklerin tamamından elde ettikleri puanlarda, mesleki kıdeme göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). 1-8 yıl, 9-16 yıl, 17-24 yıl ve 25 yıl ve üzeri kıdeme sahip beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık ve mesleki profesyonellik düzeyleri birbirine benzerdir.

Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

“Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki adanmışlık ve mesleki profesyonellikleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” alt problemine yanıt aramak için beden eğitimi öğretmenlerinin ÖMAÖ ve ÖMPÖ’den aldıkları puanlar arasındaki ilişki incelenmiş ve korelasyon analizi sonuçları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Öğretmenlik mesleğine adanmışlık ile öğretmenlerin mesleki profesyonelliği arasındaki ilişki

	Mesleki Profesyonellik
Mesleğe Adanmışlık	r ,772*

* $p<0,01$

Tablo 9 incelendiğinde; beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık ve mesleki profesyonellik puanları arasında pozitif yönde ve yüksek düzeyde istatistiksel olarak anlamlı ($r=0,772$, $p<0,01$) bir ilişki bulunmaktadır. Field (2013) korelasyon katsayısının $.10 \leq r < .30$ olmasını düşük düzeyde ilişki, $.30 \leq r < .50$ olmasını orta düzeyde ilişki ve $r \geq .50$ olmasını da yüksek düzeyde ilişki olarak değerlendirmiştir. Büyüköztürk (2012) ise, korelasyon katsayısının mutlak değer olarak 0.00-0.30 arasında olmasını düşük, 0.30-0.70 arasında olmasını orta ve 0.70-1.00 arasında olmasını yüksek düzeyde ilişki olarak tanımlamaktadır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bolu ili merkez ve ilçelerinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki adanmışlık ve mesleki profesyonellik düzeylerinin belirlenmesini amaçlayan bu çalışmada, beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ölçeğinin mesleki bağlılık, öğrencilere adanma ve özverili çalışma alt boyutlarında çoğunlukla “katılıyorum” ile “tamamen katılıyorum” ifadelerine yoğunlaştıkları ve bu doğrultuda da mesleğe adanmışlık düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu beden eğitimi öğretmenlerinin meslekleri için yeterince emek ve zaman harcadıklarının ve öğrencilerinin olumlu yönde gelişimleri için çaba sarf ettiklerinin bir göstergesi olarak yorumlanabilir. Ayrıca, beden eğitimi öğretmenlerinin mesleklerini sevdiği, öğrencilerine kendilerini adadıkları, mesleklerinde başarılı olmak için gayret gösterdikleri ve mesleklerine değer verdikleri söylenebilir. Araştırmanın bu bulgusu üzerinde çalışılan örneklem grupları farklı olsa da Babaoğlu ve Ertürk (2013), Ekinci ve Yıldırım (2015), Gül ve Gül (2022), Kozikoğlu ve Özcanlı (2020), Sarıbaş ve arkadaşları (2020), Turhan ve arkadaşları (2012) ve Yıldırım ve Tösten’in (2019) yaptığı çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir. Bu araştırmalarda farklı öğretim kademelerinde (okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim) görev yapan öğretmenlerin mesleğe adanmışlıklarının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yukarıda belirtilen ve çalışma ile benzer bulgulara ulaşılan tüm bu araştırmalarda çalışmalara katılan öğretmenlerin özverili bir çalışma gayreti içinde oldukları, öğrencileri ile ilgilenmekten zevk aldıkları, hem öğrencilerinin hem de kendi kişisel gelişimleri için çaba sarf ettikleri, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirdikleri belirlenmiştir. Mesleğe adanmışlık her meslek grubu için önemlidir ancak öğretmenlik mesleği olarak ele alındığında daha da önemli hale gelmektedir. Çünkü geleceği şekillendiren öğretmenlerdir. Öğretmenlerimizin mesleklerini severek, isteyerek, hem kendilerine hem de öğrencilerine değer vererek yapmaları öğrencilerimizin daha nitelikli gelişimleri için olanak sağlayacaktır. Ancak araştırmanın bu bulgusu Bozdaş’ın (2013) çalışma bulgusu ile farklılık göstermektedir. Bozdaş’ın (2013) ilköğretim kademesinde görev yapan sınıf ve branş öğretmenleri üzerinde yaptığı çalışmada, öğretmenlerin mesleki adanmışlık düzeylerinin düşük olduğu belirlenmiştir. Bozdaş’ın (2013) araştırmasındaki öğretmen görüşleri incelendiğinde ise mesleğe adanmışlığı etkileyen etmenler öğrencilerin disiplin sorunları, ücret azlığı, tayin süreçlerindeki belirsizlik, veli baskısı, ders yükü, sınıf mevcutlarının fazla olması ve mesleğin saygınlığını yitirmesi olarak belirtilmiştir. Çalışmalar

arasındaki bu farklılık araştırmalarda yer alan öğretmenlerin örgütsel yapı ve iklimlerinin benzer olmamasından kaynaklanıyor olabilir. Balay (2000) örgütsel yapı, iklim ve süreçlerin mesleğe adanmışlığı etkilediğini belirtmiştir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ölçeğinin tüm alt boyutları ve ölçeğin tamamından elde ettikleri puanlarda cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanmamış; kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin benzer olduğu belirlenmiştir. Hem kadın hem de erkek öğretmenlerin mesleklerine benzer düzeyde adanmaları, geleceğimizin mimarı çocuklarımızın iyi ve kaliteli düzeyde yetişmeleri açısından önemlidir. Bozdaş (2013), Meriç ve Erdem (2020), Sarıbaş ve arkadaşları (2020) ile Turhan ve arkadaşlarının (2012) yapmış oldukları çalışmalarda da öğretmenlerin cinsiyetlerinin mesleğe adanmışlık düzeyini etkilemediği sonucuna varılmıştır. Ancak bazı araştırmalarda kadın, bazı araştırmalarda da erkek öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri anlamlı farklılık göstermektedir (Alper Apak, 2009; Ekinci ve Yıldırım, 2015; Kozikoğlu ve Özcanlı, 2020 ve Özdemir ve Orhan, 2020). Araştırmalar arasındaki bu farklılık çalışmalarda yer alan öğretmenlerin branş farklılıklarından kaynaklanıyor olabilir. Bu çalışma sadece beden eğitimi öğretmenleri üzerinde yürütülmüştür ve beden eğitimi dersleri aracılığıyla öğretmenler, öğrencileri ile birebir daha fazla iletişim kurup duygusal bağ geliştirmekte, hareket aracılığıyla öğrencilerin potansiyellerini en üst seviyeye geliştirmeye çalışmakta ve ders dışında da öğrencileri ile sürekli iletişim kurma imkanına sahip olmaktadır. Bu tür imkanlara sahip olmak, diğer çalışmalardaki sınıf ve farklı branş öğretmenlerine kıyasla beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlıklarında cinsiyet farkı olmaksızın benzer tutumlar geliştirmelerini sağlamış olabilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeğinin tüm alt boyutları ve ölçeğin toplamından elde ettikleri puanlarda, görev yapılan okul türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Bu bulgu, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleklerine adanmışlık konusunda benzer tutumlara sahip olduğu şeklinde yorumlanabilir. Gül ve Gül (2020), Kozikoğlu ve Özcanlı (2020) ile Özdemir ve Orhan'ın (2020) araştırmalarında da öğretmenlerin görev yaptıkları okul türüne göre adanmışlık düzeylerinde fark bulunmamıştır. Hackman ve Oldham'ın (1975) iş özellikleri kuramına göre yapılan görevin önemi yani gerçekleştirilen işin başkalarının hayatları üzerinde olumlu etkilere sahip olması, mesleki adanmışlığı etkileyen faktörlerden biridir. Öğretmenler öğrencilerinin hayatlarına etkili dokunuşlar yaparlar ve öğrencileri üzerinde yarattıkları olumlu etkilerin de farkındadırlar. Bu durum hem ortaokul hem de lisede görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki adanmışlıklarının benzer olmasının bir nedeni olabilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık puanlarında, eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Hem lisans hem de yüksek lisans mezunu öğretmenlerin mesleklerine benzer düzeyde adanmaları, öğretmenlerimizin eğitim düzeyine ne olursa olsun mesleklerine emek harcadıklarının bir göstergesi olabilir. Araştırmanın bu bulgusu Gül ve Gül (2020), Kozikoğlu ve Özcanlı (2020) ile Meriç ve Erdem'in (2020) çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir. Ancak, Alper

Apak (2009) eğitim düzeyine göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık alt boyutunda farklılık tespit etmiştir. Araştırmalar arasındaki bu farklılık öğretmenlerin branşlarının benzer olmamasından kaynaklanıyor olabilir. Hackman ve Oldham'ın (1975) iş özellikleri kuramına göre bir işte bulunması gereken beş temel özellikten biri de beceri çeşitliliğidir. Beceri çeşitliliği, çalışanın işinde farklı becerileri kullanıp kullanmaması durumudur. Bazı işlerde sadece zihinsel ya da fiziksel beceriler kullanılırken, bazı işlerde her iki beceri de beraber kullanılır. Beceri çeşitliliğinin fazla olması kişinin işindeki motivasyonunu artırır. Beden eğitimi öğretmenleri diğer branş öğretmenlerine kıyasla hem zihinsel hem fiziksel hem de duygusal becerileri derslerinde daha çok kullanmaktadır. Beden eğitimi öğretmenliğinde beceri çeşitliliğinin daha fazla gerçekleşmesi beden eğitimi öğretmenlerinin eğitim düzeyi farkı gözletilmeksizin adanmışlıklarının benzer olmasına ve araştırmalar arasındaki bu farklılığa neden olmuş olabilir.

Çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ölçeğinin tüm alt boyutları ve ölçeğin tamamından elde ettikleri puanlarda mesleki kıdeme göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. 1-8 yıl, 9-16 yıl, 17-24 yıl ve 25 yıl ve üzeri kıdeme sahip beden eğitimi öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin birbirine benzer olduğu ifade edilebilir. Bu bulgu doğrultusunda hem öğretmenlik mesleğine yeni başlayan, hem de meslekte yıllarını geçiren beden eğitimi öğretmenlerinin mesleklerini yaşamlarının bir parçası olarak gördükleri ve mesleklerine bağlandıkları söylenebilir. Araştırmanın bu bulgusu Gül ve Gül'ün (2022) çalışma bulguları ile benzerlik göstermektedir. Gül ve Gül (2020) okulöncesi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ölçeğinin toplam puanlarında mesleki kıdeme göre bir farklılık tespit etmemişlerdir. Kahn'ın (1990) işe adanmışlık kuramına göre kişiler işlerine kendilerini bilişsel, duyuşsal ve fiziksel olarak adamaktadırlar. Hem okulöncesi hem de beden eğitimi öğretmenlerinin gerek çalıştıkları gruplar gerekse branşları gereği derslerini bilişsel, duyuşsal ve fiziksel anlamda daha aktif geçirmeleri iki araştırma sonucunun birbirine benzer olmasını ve öğretmenlerin adanmışlıklarında kıdeme göre fark yaratmamasını sağlamış olabilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki profesyonellik ölçeğinin mesleki duyarlılık, duygusal emek, kişisel gelişim ve kuruma katkı alt boyutlarında çoğunlukla “katılıyorum” ile “tamamen katılıyorum” ifadelerini seçtikleri belirlenmiştir. Bu bulguya göre, çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki profesyonelliklerinin yüksek düzeyde olduğu söylenebilir. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki profesyonellik düzeylerinin yüksek olması, kişisel gelişim yönüyle mesleklerini daha iyi yapabilmek adına kendilerini geliştirdiklerinin, beklentisiz bir şekilde lisansüstü eğitime yöneldiklerinin, alanlarıyla ilgili bilimsel etkinliklere katıldıklarının bir göstergesi olabilir. Kuruma katkı yönüyle, öğretmenlerin bilgi, birikim ve deneyimlerini okul yararına kullandıkları söylenebilir. Mesleki duyarlılık konusunda farklı fikirlere ve değişimlere açık, meslektaşlarıyla uyum içinde çalışan, etik ilkelere bağlı kalarak işini iyi şekilde gerçekleştirme çabası gösteren ve öğrencilere model olan öğretmenler oldukları ifade edilebilir. Duygusal emek bakımından kurum amacına uygun davranışlar sergileyebilmeleri için duygularını düzenleyip yönetebildikleri söylenebilir. Altinkurt ve Ekinci (2016), Cansoy ve Parlar (2016), Çekin (2015), Çelik Yılmaz (2017), Çelik ve Yılmaz (2015), Ekinci ve Ekinci (2017), Gümüş (2020), Hoşgörür (2017), Karnak (2020),

Sezgin-Nartgün ve Fakılı (2020) ile Yazıcı'nın (2021) yapmış oldukları çalışmalarda da öğretmenlerin yüksek düzeyde mesleki profesyonelliğe sahip oldukları belirlenmiştir. Ancak Altıncı ve Yılmaz (2014), Eroğlu ve arkadaşları (2018) ile Karatay ve arkadaşlarının (2020) çalışmalarında öğretmenlerin profesyonellik düzeylerinin orta seviyede; Cerit'in (2012) çalışmasında öğretmenlerin profesyonellik davranışı sergileme düzeylerinin ortalama değerinin altında olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Uzun ve arkadaşlarının (2013) çalışmasında da öğretmenlerin kendilerini profesyonel olarak algılamadıkları sonucuna ulaşmıştır. Çalışma sonuçları arasındaki bu farklılık öğretmenlerin kişisel özelliklerinin benzer olmamasından kaynaklanıyor olabilir. Yazıcı'nın (2021) öğretmenlerin kişilik özellikleri ile mesleki profesyonellikleri arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında öğretmenlerin sorumluluk, zeka/hayal gücü vb. gibi kişilik özelliklerinin mesleki profesyonelliği yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki profesyonellik ölçeğinin tüm alt boyutları ve ölçeğin tamamından elde ettikleri puanlarda cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Bu bulguya dayanarak, kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki profesyonellik düzeylerinin benzer olduğu ifade edilebilir. Hem kadın hem de erkek öğretmenlerin mesleklerinde benzer düzeyde profesyonelliğe sahip olmaları, öğrencilerin iyi ve kaliteli düzeyde yetişmeleri açısından önemlidir. Mesleki profesyonelliğin cinsiyete göre değişmemesi, çalışma hayatlarında hem kadın hem de erkek öğretmenlerin eşit sorumluluk aldıkları şeklinde düşünülebilir. Aksoy Zor ve Birol (2021), Altıncı ve Yılmaz (2014), Bayhan (2011), Çelik Yılmaz (2017), Çelik ve Yılmaz (2015), Ekinci ve Ekinci (2017), Gümüş (2020) ve Karnak'ın (2020) çalışmalarında da öğretmenlerin mesleki profesyonellik ölçeği toplam puanlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Bu sonuçlar araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Ancak, Polat ve Balaban (2021), okul öncesi öğretmenlerinin mesleki profesyonelliğin "kişisel gelişim", "mesleki duyarlılık", "duygusal emek" alt boyutlarında ve toplam puanlarında kadın öğretmenler lehine bir fark tespit etmiştir. Kadınların toplumumuzda çocuk yetiştirme işinde erkeklere göre daha fazla sorumluluk alması ve bu sorumluluğu öğretmenlik mesleğine aktarmaları, kadın okulöncesi öğretmenlerin erkek öğretmenlere kıyasla kendilerini daha profesyonel görmelerinin bir nedeni olabilir.

Çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin, mesleki profesyonellik ölçeğinin mesleki duyarlılık, kuruma katkı, duygusal emek alt boyutları ve ölçeğin tamamından elde ettikleri puanlarda, görev yapılan okul türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Bu bağlamda; bu alt boyutlar ve ölçeğin toplamında ortaokul ve lisede görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki profesyonellik düzeylerinin benzer olduğu söylenebilir. Ancak, ölçeğin kişisel gelişim alt boyutunda görev yapılan okul türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark elde edilmiştir ($t=2,143$; $p<0,05$). Kişisel gelişim alt boyutunda ortaya çıkan bu farkın, ortaokulda görev yapan öğretmenler lehine olduğu belirlenmiştir. Hem ortaokul hem de lisede görev yapan öğretmenlerin bu alt boyutta elde ettikleri puan ortalamaları yüksek olmasına rağmen, ortaokul öğretmenlerinin lise öğretmenlerine göre kişisel gelişime daha fazla önem verdikleri düşünülebilir. Altıncı ve Yılmaz (2014), Bayhan (2011) ve Ekinci ve Ekinci (2017) öğretmenlerin çalıştıkları okul türünün, mesleki profesyonellik ölçeğinin toplam puanında fark yaratmadığını tespit ederek bu

çalışma ile benzer bulgulara ulaşmışlardır. Çelik Yılmaz'ın (2017) çalışmasında kişisel gelişim alt boyutunda okul türüne göre anlamlı bir fark bulunmazken, diğer alt boyutlar ve ölçeğin toplamında görev yapılan okul türü anlamlı farklılıklar oluşturmuştur. Diğer alt boyutlarda ilkokul ve lise öğretmenleri arasında ilkokul öğretmenleri lehine; ortaokul ve lise öğretmenleri arasında da ortaokul öğretmenleri lehine anlamlı bir farka ulaşılmıştır. Çalışmada ilkokul ve ortaokulda görev yapan öğretmenlerin entelektüel olarak kendilerini geliştirme, öğretmenlik ile ilgili bilimsel yayınları takip etme, mesleki gelişim kurslarına gitme gibi özellikleri barındıran kişisel gelişime daha fazla önem verdikleri belirtilmiştir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki profesyonellik ölçeğinin tüm alt boyutları ve ölçeğin tamamında eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Bu bulguya paralel olarak, Bayhan (2011) ve Çelik Yılmaz (2017) da ölçeğin toplam puanları baz alındığında öğretmenlerin mesleki profesyonellik seviyelerinde eğitim düzeyine göre farklılık oluşmadığını belirlemişlerdir. Bu bulgulara dayanarak hem lisans hem de yüksek lisans mezunu olan öğretmenlerin, kendilerini hem mesleki hem de kişisel anlamda geliştirmek için çaba sarfettikleri, okul içindeki kültürel, sosyal ve mesleki çalışmalara aktif olarak katılmaya istekli oldukları, kişisel sorunlar yaşasalar ya da zor zamanlar geçirseler bile bu durumu öğrenci ya da derslerine yansıtmadıkları, meslektaşları ve okul yönetimi ile ilişkilerini profesyonelce sürdürdükleri söylenebilir. Ancak, Çelik Yılmaz'ın (2017) çalışmasında ölçeğin kişisel gelişim alt boyutunda lisansüstü eğitim yapan öğretmenlerin mesleki profesyonellik düzeylerinin, lisans mezunu öğretmenlere göre daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca; Aksoy Zor ve Birol (2021), yüksek lisans eğitimi alan sınıf öğretmenlerinin, mesleki profesyonellik ölçeğinin tüm alt boyutlarında ve ölçeğin toplamındaki ortalamalarının, lisans mezunu sınıf öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırmalar arasındaki bu farklılık çalışmalarda yer alan örneklem gruplarının farklı olmasından ve öğretmenlerin benzer okul şartlarında çalışmamlarından kaynaklanıyor olabilir.

Çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerin mesleki profesyonellik ölçeğinin tüm alt boyutları ve ölçeğin tamamından elde ettikleri puanlarda, mesleki kıdeme göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlenmemiştir. 1-8 yıl, 9-16 yıl, 17-24 yıl ve 25 yıl ve üzeri kıdeme sahip beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki profesyonellik düzeylerinin birbirine benzer olduğu ifade edilebilir. Ayrıca bu bulgu doğrultusunda mesleki profesyonelliğin meslekte geçirilen süre ile doğrudan bağlantılı olmadığı ve yıllar geçtikçe çoğu meslekte olduğu gibi öğretmenlikte de mesleki tükenmişlik durumları göz önüne alındığında, kıdem yılı fazla olan öğretmenlerin de mesleğin gerektirdiği profesyonelliği sürdürdükleri söylenebilir. Bayhan (2011) ve Çelik Yılmaz'ın (2017) yaptığı çalışmalarda da öğretmenlerin mesleki profesyonellik düzeylerinin, ölçeğin tüm alt boyutları ve toplamında mesleki kıdeme göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, Çelik ve Yılmaz'ın (2015) çalışmasında öğretmenlerin profesyonelliği sadece mesleki duyarlılık alt boyunda anlamlı bir farklılık göstermektedir. Araştırmadaki bu farklılığın; kendini diğer gruplara göre mesleğe daha duyarlı hisseden 11-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler ile mesleğe daha az duyarlı hisseden 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler arasında olduğu belirlenmiştir. Mesleğe duyarlı öğretmenler değişime açık, meslektaşları ile iletişim ve iş birliği yapan ve davranışları ile öğrencilere rol

model olan öğretmenlerdir. Bu özellikler dikkate alındığında bu araştırmanın çalışma grubunu oluşturan beden eğitimi öğretmenlerinin kıdemi ne olursa olsun genellikle okullarda öğrenciler ile ders dışı iletişiminin olması, okul takımlarını çalıştırmaları, diğer beden eğitimi öğretmenleri ile sürekli iletişim ve etkileşim halinde olmaları ve diğer öğretmenlik branşlarına göre daha fazla rol model olmaları mesleki duyarlık alt boyutunda fark oluşmamasına neden olmuş ve Çelik ve Yılmaz'ın (2015) araştırma sonuçları ile farklılık oluşturmuş olabilir. Eskiciler ve Küçükbiş (2019) yaptıkları çalışmada da öğrencilerin ilk iki sırada sporcular ve beden eğitimi öğretmenlerini rol model aldıklarını ve beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersi seçiminde etkili olduklarını belirtmiştir.

Çalışma kapsamında beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlıkları ile mesleki profesyonellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve yüksek düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Başka bir deyişle, beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri arttıkça, mesleki profesyonellik düzeyleri de artmaktadır. Literatürde öğretmenlik mesleğine adanmışlık ile öğretmenlerin mesleki profesyonelliği arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalara rastlanamamıştır.

Sonuç olarak, beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık ve mesleki profesyonellik düzeylerinin belirlenmesine yönelik gerçekleştirilen bu çalışmada, öğretmenlerin yüksek düzeyde mesleki adanmışlık ve mesleki profesyonelliğe sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin cinsiyet, görev yapılan okul türü, eğitim seviyesi ve mesleki kıdeme göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca, beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki profesyonellik düzeyleri de cinsiyet, eğitim seviyesi ve mesleki kıdeme göre farklılaşmamıştır. Mesleki profesyonellik ölçeğinin mesleki duyarlık, kuruma katkı ve duygusal emek alt boyutlarında görev yapılan okul türüne göre anlamlı bir fark bulunmazken, kişisel gelişim alt boyutunda ortaokul öğretmenleri lehine anlamlı bir farklılığa ulaşılmıştır. Ayrıca beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ile mesleki profesyonellikleri arasında pozitif yönde yüksek bir ilişki bulunmuştur.

ÖNERİLER

Yapılan bu çalışma ile beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlıkları ve mesleki profesyonellik düzeyleri belirlenmeye çalışılmış ve farklı değişkenlerin mesleğe adanmışlık ve mesleki profesyonellik üzerindeki etkisi belirlenmiştir. Bundan sonraki yapılacak çalışmalar, beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlıkları ve mesleki profesyonellikleri derinlemesine inceleyen nitel araştırmalarla tasarlanabilir. Bu çalışma kapsamında ele alınan değişkenler dışında branş, çalışılan okul türü (devlet ya da özel okul), yaş vb. gibi farklı değişkenlerin mesleğe adanmışlık ve mesleki profesyonellik üzerine etkisi incelenebilir. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki profesyonelliklerinin yanı sıra bireysel profesyonelliklerinin de incelenip, mesleki ve bireysel profesyonellik ilişkisi ortaya koyulabilir. Öğretmenlik mesleğine adanmış ve üst düzey mesleki profesyonelliğe sahip beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenci başarısına katkısının incelendiği araştırmalar tasarlanabilir. Beden eğitimi öğretmenlerini yetiştiren öğretim üyelerinin mesleki profesyonellik ve mesleğe adanmışlık düzeyleri incelenebilir.

Çıkar Çatışması: Makalenin yazarları, çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yaşamamıştır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: Araştırma Dizaynı MA ve AÇ, İstatistik Analiz AÇ, Makalenin Hazırlanması MA ve AÇ, Verilerin Toplanması MA tarafından gerçekleştirilmiştir.

Etik Kurul İzni ile ilgili Bilgiler

Kurul Adı: BAİBÜ Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Tarih: 03.05.2019; **Sayı No:** 2019/168

KAYNAKLAR

- Adıgüzel, O., Tanrıverdi, H., ve Özkan, D. S. (2011). Mesleki profesyonellik ve bir meslek mensupları olarak hemşireler örneği. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 9(2), 235-260.
- Aksoy Zor, E., ve Birol, Z. N. (2021). Sınıf öğretmenlerinin mesleki profesyonellik becerileri ile yüksek lisans eğitimi arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 9(11), 1-27.
- Akyüz, Y. (2008). *Türk eğitim tarihi (M.Ö. 1000-M.S. 2008)*. Pegem Akademi.
- Altinkurt, Y., ve Ekinci, C. E. (2016). Examining the relationships between occupational professionalism and organizational cynicism of teachers. *Educational Process: International Journal*, 5(3), 236-253. <http://dx.doi.org/10.12973/edupij.2016.53.5>
- Babaoğlan, E., ve Ertürk, E. (2013). Öğretmenlerin örgütsel adalet algısı ile örgütsel adanmışlıkları arasındaki ilişki. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(2), 87-101.
- Balay, R. (2000). *Yönetici ve öğretmenlerde örgütsel bağlılık*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Bayhan, G. (2011). *Öğretmenlerin profesyonelliğinin incelenmesi*. Doktora tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Blömeke, S., Olsen, R.V., & Suhl, U. (2016). Relation of student achievement to the quality of their teachers and instructional quality. In: Nilsen, T., Gustafsson, J.E. (eds) *Teacher quality, instructional quality and student outcomes*. IEA Research for Education, (2), Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-41252-8_2
- Boyt, T., Lusch, R. F., & Naylor, G. (2001). The Role of professionalism in determining job satisfaction in professional services: A study of marketing researchers. *Journal of Service Research*, 3(4), 321-330. <https://doi.org/10.1177/109467050134005>
- Bozdaş, Ş. (2013). *Öğretmenlerin mesleklerine adanmışlık düzeyleri ile değerler eğitimi uygulama düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programı ve Öğretim Bilim Dalı, Ankara.
- Butucha, K. G. (2013). Teachers' perceived commitment as measured by age, gender and school type. *Greener Journal of Educational Research*, 3(8), 363-372. <http://dx.doi.org/10.15580/GJER.2013.8.080913830>
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem Akademi.
- Cansoy, R., ve Parlar, H. (2016). Öğretmen profesyonelizminin okul gelişimi ile olan ilişkisinin incelenmesi. *II. Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi*, Kuşadası, Aydın, s:73-77.
- Çelik, M., ve Yılmaz, K. (2015). Öğretmenlerin mesleki profesyonelliği ile tükenmişlikleri arasındaki ilişki. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (30), 102-131.

- Çekin, A. (2015). İmam hatip lisesi meslek dersleri öğretmenlerinin profesyonelliği üzerine bir araştırma. *The Journal of Academic Social Science Studies*, (37), 85-100. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2976>
- Cerit, Y. (2012). Okulun bürokratik yapısı ile sınıf öğretmenlerinin profesyonel davranışları arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 4(4), 497-521.
- Çelik-Yılmaz, D. (2017). *Mesleki profesyonellik ile öğretmen liderliğine yönelik öğretmen algıları arasındaki ilişki*. Yüksek lisans tezi. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Bolu.
- Day, C. (1999). *Developing teachers: The Challenges of lifelong learning*. Falmer.
- Ekinci, C. E., & Ekinci, N. (2017). A Study on the relationships between teachers' critical dispositions and their perceptions of occupational professionalism. *Educational Process: International Journal*, 6(2), 53-78. <http://dx.doi.org/10.22521/edupij.2017.62.5>
- Ekinci, Ö., ve Yıldırım, A. (2015). Ortaöğretim okullarında yıldırma (mobbing) davranışları ile örgütsel adanmışlık arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(5), 509-528. <http://dx.doi.org/10.16991/INESJOURNAL.155>
- Eroğlu, M., Erdoğan, U., ve Özbek, R. (2018). Öğretmenlerin mesleki profesyonellikleriyle mesleki gelişime yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 5(30), 4379-4388. <http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.883>
- Eskiler, E., ve Küçükbiş, H. F. (2019). Öğrencilerin ders seçim kararlarında rol modelleri ve pozitif sözlü iletişimin etkileri. *Eğitim ve Bilim*, 44(200), 253-268. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2019.8143>
- Evans, L. (2008). Professionalism, professionalism and the development of education professionals. *British Journal of Educational Studies*, 56(1), 20-38. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8527.2007.00392.x>
- Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*. Sage.
- Gershenson, S. (2016). Linking teacher quality, student attendance, and student achievement. *Education Finance and Policy*, 11(2), 125-149. https://doi.org/10.1162/EDFP_a_00180
- Gül, C., ve Gül, İ. (2022). Okul öncesi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri ile uyguladıkları aile katılım stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (54), 788-806. <https://doi.org/10.53444/deubefd.1039798>
- Gümüş, E. (2020). *Öğretmenlerin mesleki profesyonellik ile liderlik ekibi uyumuna yönelik algıları*. Yüksek lisans tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Bolu.
- Hackman, J. R., & Oldham, G. R. (1975). Development of the job diagnostic survey. *Journal of Applied Psychology*, 60(2), 159-170.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2013). *Multivariate data analysis*. Pearson Education Limited.
- Hoşgörür, T. (2017). Öğretmenlerin mesleki profesyonellikleri ile saygınlıklarını yitirme kaygıları arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 23(3), 387-424. <https://doi.org/10.17762/kuey.v23i3.100>
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2010). *Eğitim yönetimi, teori, araştırma ve uygulama*. Çeviri Editörü: Selahattin Turan. Nobel Yayınevi.
- Kahn, W.A. (1990). Psychological conditions of personal engagement and disengagement at work. *Academy of Management Journal*, 33, 692-724.
- Karataş, K. (2020). Öğretmenlik mesleğine kuramsal bir bakış. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(17), 39-56.
- Karatay, M., Günbey, M., ve Taş, M. (2020). Öğretmen profesyonelliği ile öğretmen özerkliği arasındaki ilişki. *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 173-195.
- Karnak, Betül. (2020). *Öğretmenlerin mesleki profesyonellikleri ile örgütsel mutlulukları arasındaki ilişki*. Yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı, Denizli.

- Kozikoğlu, İ., ve Özcanlı, N. (2020). Öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretmen becerileri ile mesleğe adanmışlıkları arasındaki ilişki. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 9(1), 270-290. <http://doi.org/10.30703/cije.579925>
- Kozikoğlu, İ., ve Senemoğlu, N. (2018). Öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Journal of Human Sciences*, 15(4), 2614-2625. <https://doi.org/10.14687/jhs.v15i4.5389>
- Meriç, E., ve Erdem, M. (2020). Öğretmenlik mesleği iş özelliklerinin mesleğe adanmışlığı yordama düzeyi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 26(2), 449-494. <https://doi.org/10.17762/kuey.v26i2.19>
- Özdemir, T., ve Orhan, M. (2020). İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin mesleki imaj algıları ile örgütsel adanmışlık davranışları arasındaki ilişki. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 132-147.
- Özden, Y. (1999). *Eğitimde dönüşüm eğitimde yeni değerler*. Pegem A Yayınları.
- Polat, Ö., ve Balaban, S. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki profesyonellikleri ile mesleki benlik saygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 1063-1082. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2021.21.64908-913001>
- Sarıbaş, M., Akça, D., ve Meydan, A. (2020). Ücretli öğretmenlerin mesleğe adanmışlıkları. *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 3(2), 52-72.
- Sezgin-Nartgün, Ş., & Fakılı, A. (2020). Teacher perceptions of occupational professionalism and collaborative climate. *Political Economy and Management of Education*, 1(1), 26-40.
- Shukla, S. (2014). Teaching competency, professional commitment and job satisfaction - A Study of primary school teachers. *IOSR Journal of Research & Method in Education (IOSR-JRME)*, 4(3), 44-64. <https://doi.org/10.9790/7388-04324464>
- Schein, E. (1972). *Professional education: Some new directions*. McGraw-Hill Company.
- Suri, H. (2011). Purposeful sampling in qualitative research synthesis. *Qualitative Research Journal*, 11(2), 63-75. <https://doi.org/10.3316/QRJ1102063>
- Şişman, M. (2011). *Eğitim bilimine giriş*. Pegem A Yayıncılık.
- Tabachnick, B., & Fidell, L. (2013). *Using Multivariate Statistics*, Pearson.
- Tekbıyık, A. (2014). İlişkisel araştırma yöntemi. M. Metin (Ed.), *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* içinde (s.99-114). Pegem Yayıncılık.
- Tichenor, M. S., & Tichenor, J. M. (2005). Understanding teachers' perspectives on professionalism. *The Professional Educator*, 27(1-2), 89-95.
- Turhan, M., Demirli, C., ve Nazik, G. (2012). Sınıf öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık düzeyine etki eden faktörler: Elazığ örneği. *Istanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(21), 179-192.
- Uzun, S., Paliç, G., ve Akdeniz, A. R. (2013). Fen ve teknoloji öğretmenlerinin profesyonel öğretmenliğe ilişkin algıları. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (35), 128-145.
- Villegas-Reimers, E. (2003). *Teacher professional development: An International review of the literature*. UNESCO International Institute for Educational Planning.
- Yazıcı, A. Ş. (2021). Öğretmenlerin kişilik özellikleri ile mesleki profesyonelliği arasındaki ilişki. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(4), 2107-2122. <https://doi.org/10.33206/mjss.908249>
- Yıldırım, İ., ve Tösten, R. (2019). Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye algıları ile mesleki adanmışlıklarının incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (36), 10-17.
- Yılmaz, K., ve Altınkurt, Y. (2014). Öğretmenlerin mesleki profesyonelliği ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 11(2), 332-345. <https://doi.org/10.14687/ijhs.v11i2.2967>

